

Plenum

Tisdag 25.9.2018 kl. 14.00—17.09

6. Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring av elmarknadslagen och till vissa lagar som har samband med den

Regeringens proposition RP 144/2018 rd

Remissdebatt

Förste vice talman Mauri Pekkarinen: Ärende 6 på dagordningen presenteras för remissdebatt. Talmanskonferensen föreslår att ärendet remitteras till ekonomiutskottet.

För remissdebatten reserveras högst 45 minuter. Om vi inte inom den utsatta tiden hinner gå igenom hela talarlistan avbryts behandlingen av ärendet och fortsätter under dagens plenum efter att de övriga ärendena på dagordningen blivit behandlade. Om debatten om ärendet däremot avslutas före den reserverade tiden gått ut går vi över till nästa ärende på dagordningen, det vill säga ärende 7.

Debatt

16.41 Arto Pirttilahti kesk: Arvoisa puhemies! Käsittelyssä oleva hallituksen esitys koskee sähkömarkkinain muuttamista ja eräitä siihen liittyviä lakeja. Tämä lakiesitys luo perustan tälle sähkökaupan niin sanotulle datahubille ja sen perustamiselle. Datahubin tarkoituksena on olla noin 3,5:tä miljoonaa sähkökäyttäjää koskeva keskitetty tietovarasto, jonka kautta sähköön vähittäismarkkinat tulevat toimimaan näillä näkymin vuoden 2021 keväästä alkaen. Pohjaa tälle datahubille on valmisteltu jo vuodesta 2014 lähtien. Silloin Fingrid yhdessä TEMin kanssa on lähtenyt tätä valmistelevaan, ja sitten on päädytty tähän toimintamalliin.

Suomihan on ollut edelläkävijä sähköön markkinakilpailutuksessa. Muistaakseni jo vuonna 95 sähkömarkkinat avattiin kilpailulle, ja sitten vuosina 96—98 Suomi mahdollisti ensimmäisten joukossa kilpailun. Sähkötoimitukset jakeluverkkoihin laajennettiin myös tiedonvaihdon mallin avulla, sekä Suomi otti yhtenä prioriteettina käyttöön etäluettavat kulutusmittarit vuosina 2009—2013. Ja tällä hetkellä me olemme Suomessa maailman kärkeä juurikin näiden etäluettavien mittareiden osalta. Eli tämä on niin kuin hajautettua tiedonsiirtoa ollut sähkömarkkinatoimijalta toiselle, ja nyt tässä on tarkoitus keskittää nämä sitten Fingridin alaiseen toimintaan, jota tulisi sitten valvomaan myös Energiavirasto. Eli tämä on nyt aikamoinen harppaus, teknologinen harppaus, sähkömarkkinoilla, eli ollaan siirtymässä yli 20 vuotta palvelleesta järjestelmästä tähän datahubiin.

Sähkökaupan datahubia koskeva lainsäädäntöhanke on osa Sipilän hallituksen hallitusohjelman painopistealuetta Biotalous ja puhtaasti ratkaisut. Hanke kuuluu hallituksen kärkihankkeisiin eli tähän Hiilettömään, puhtaaseen, uusiutuvaan energiaan kustannustehokkaasti -hankkeeseen, ja se on osa Sipilän hallituksen vuoteen 2030 tähtäävän energia- ja ilmastostrategian toimeenpanoa. Datahub-uudistus on hallituksen energia- ja ilmastostrategian

Punkt i protokollet PR 89/2018 rd

gian toimeenpanoa, ja se tulee edistämään älyverkkoja ja sähkön kysyntäjoustopien kehittämistä, mikä parantaa palveluja sekä lisää kustannus- ja energiatehokkuutta. Kysymyksessä on merkittävä teknologinen sähkömarkkinauudistus, jonka vaikutus ulottuu kaikkiin jakeluverkoissa toimiviin sähköntuottajiin ja vähittäismyyjiin ja kuluttaja-asiakkaisiin.

Datahub tulee olemaan toiminnallisesti sähkön vähittäismarkkinoiden kannalta kriittinen palvelu, jossa myös säilytetään ja käsitellään suurta joukkoa asiakkaiden henkilötietoja, yritysten liikesalaisuuksia ja muuta kaupallisesti tärkeää tietoa. Datahubin tietoverkkoriskit on tiedostettu valmistelun alkuvaiheesta lähtien, ja niihin on varauduttu huolella jo tähänastisessa valmistelussa. Niihin tullaan panostamaan myös tietojärjestelmähankinnoissa.

Jatkossa saamme omat kulutustietomme datahubin palvelun kautta, myös sähkölaskumme tulevat perustumaan näihin selvitettyihin toimitustietoihin. Datahubia voi hyvällä syyllä kuvata kaikkien suomalaisten omaksi palveluyhtiöksi.

Tuohon taustaluvuiksi: Meillä on tässä todellakin 3,5 miljoonaa asiakasta, sähkönostajia, sähkönkäyttäjiä. Meillä on noin 80 verkonhaltijaa ja noin 100 sähkömyyjää. Eli jos ihmiset vielä muuttavat alueelta — noin miljoona ihmistä muuttaa vuosittain — niin siitä tulee muutoksia, plus sitten noin 200 000 henkilöä vuosittain vaihtaa sähköyhtiötä. Eli tämä kaikki informaatio tulee olemaan tämän datahubin taustalla. Tässä on taustalla myös se, että tässä tullaan sitten sosiaaliturvatunnuksen taakse menemään, niin että pystytään erottamaan, ja kuten tuossa äsken kerroin, yksi kriittinen tekijä on tämä tiedon kerääminen, ja tässä todellakin vakavalla mielellä tehdään tätä, ja on tehty, ja valmistellaan tätä turvajärjestelmää tietoriskien osalta.

Toivon tällä hankkeelle eri hyvää keskustelua meidän talousvaliokunnassa, ja siellä kuullaan sitten asiantuntijoita ja otetaan lisätietoja.

16.46 Ville Skinnari sd: Arvoisa puhemies! Kiitos edustaja Pirttilahdelle hyvästä esittelystä. Valitettavasti ministeri ei itse ole paikalla. Mutta tosiaan talousvaliokunnassa tätä käsitellään, ja kuten edustaja totesi, tämä koskettaa miljoonia suomalaisia. Siinä mielessä, vaikka tämä nyt kuulostaa hyvin teknisluontoiselta, tällaiselta datahub-hankkeelta, kuitenkin on kysymys sellaisen järjestelmän rakentamisesta, joka on hyvin oleellinen ihan samalla tavalla kuin mikä tahansa tietojärjestelmähanke, jossa me suomalaiset emme välttämättä viime aikoina ole kovin hyvin onnistuneet.

Mutta syy, miksi minä pyysin puheenvuoron, on lähinnä se, että kuten edustaja Pirttilahdikin on tehnyt, me olemme molemmat Pohjoismaiden tasolla näissä samoissa sähkömarkkina-asioissa tehneet viime vuosina paljon töitä. Tietysti niin Ruotsi, Tanska kuin Norjakin tekevät omia ratkaisujaan. Monessa maassa ollaan meitä edellä, ja Ruotsikin on tulossa sieltä mukaan. Käytännössä olisin toivonut ministeriltä — hän ei ole nyt tässä paikalla — sitä, että nyt kun näitä tietojärjestelmäratkaisuja tehdään, niin meiltä löytyisi myös kotimaisia toimittajia tähän tietojärjestelmäpuoleen, ettei meille ehkä kävisi niin vanhanaikaisesti kuin esimerkiksi sote-puolella, jossa me olemme, voisi sanoa, amerikkalaisten softatoimittajien, tietojärjestelmätoimittajien, armoilla ja lopputulokset eivät aina ole olleet kovin hyviä. Eli siinäkin mielessä toivon, että tämä on myös laaja elinkeinopoliittinen kysymys, miten näin monen miljoonan ihmisen tietojärjestelmäratkaisu, sähkömarkkinarakaisu, datahub-ratkaisu, tehdään kotimaisin voimin.

Riksdagen avslutade debatten.

Punkt i protokollet PR 89/2018 rd

Riksdagen remitterade ärendet till ekonomiutskottet.